

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!

ציודה לדרך: פרשת תולדות

עלון מס' 113 | התשפ"ג

בדרך הפרשה

רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל

ולקבל הברכות במקומו, דבר שהוא מנגד לטבעו - למדת האמת הטבועה בו, ואף שחשש שהדבר יתגלה ויאבד את הברכות, בכל זאת כאשר הבין כי זה הדבר הנדרש ממנו בצווי אמו, הלך ועשה זאת במסירות נפש של ממש.

בספר "מתוק האור" הביא ספור על אדם אחד שהיה חולה ושכב על ערש דוי.

בניו, במקום לנסות לדאג לרפואתו או להקל על מכאוביו, באו אליו בזה אחר זה, וכל אחד נסה להתמימו על כך שכל רכושו יעבר אליו...

לאחר שנפטר לבית עולמו, התברר שלכל אחד

מה בין כבוד אב של עשו הרשע לכבוד אב של יעקב אבינו?

בתורה ובחז"ל מובא עד כמה כבוד עשו הרשע את אביו יצחק. אמר עשו: "אין כבודו של אבא להיות משמשו - אלא בבגדי מלכות!", ואכן בשעה שהיה משמש את אביו, היה לובש את "בגדי החמודות" המיוחדים שלו. כיצד אפשר להבין זאת? איך יתכן שאדם פה רשע, בעל מדות משחתות, יכבד כה את אביו?! הלא מצות כבוד הורים - מקורה ברנש טהור של הכרת הטוב, ורנש זה נעדר הוא מלכם של אנשים רשעים, החשים שהכל מגיע להם?!

מבאר רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל (מכתב מאליהו חלק ג' עמוד 95) שהכבוד אב של עשו הרשע, לא רנש טהור של הכרת הטוב, או אהבת חסד וכדומה היה בו, הרי אנו רואים בתורה על מעלליו ומדותיו המשחתות של רשע זה. אלא עשו רצה לשמש דגמא לבניו כיצד מכבדים אב, כדי שגם הם יכבדוהו ביום שיצטרף להם, וגם מפני שרצה להיות יורשו וממשיך דרכו של אביו יצחק, ולקבל ממנו את ברכתיו. שקולים אנוכיים כאלו ודומיהם, הם שהניעו את עשו לכבוד אביו.

מנגד, אנו רואים בתורה על מצות כבוד הורים של יעקב אבינו, שהיתה ללא שום אינטרס אישי, אלא מתוך התבטלות גמורה. זאת אנו למדים שפאשר רבקה אמו צוטה עליו לבוא אל אביו ולהתחזות לעשו

אלא, אמר האדמו"ר זצ"ל, כאן התורה מדברת על אדם שאביו חולה ובמקום לטפל בו, הוא מחתים את אביו על פתקים בקשר לירשה. אומרת לו התורה: תדע לך, אם תכבד את אביו, יראו בניה וגם הם יטפלו בך יפה לעת זקנותך ואריכות ימיה. אבל אם תחתים את אביו על פתקים, גם בניה ינהגו בך באותו אופן, ולא ידאגו להאריך את ימיה...

מהבנים יש פתק חתום שקל הרכוש שיה לו. הם באו לפני האדמו"ר מויז'ניץ בעל ה"אמרי חיים" זצ"ל ושאלוהו מה לעשות. באותו שבוע, היתה פרשת יתרו, האדמו"ר שנסא דברים בסעודה שלישית שאל מדוע נאמר "כבד את אביו ואת אמו למען יארכו ימיה", הרי ה' הוא זה שיאריך את ימיה, ואם כן הנה צריה לומר 'למען יאריך' ולא 'יארכו ימיה'?

פְּדֵרָה הַתּוֹרָה

עולם הזה, אולם הנה, אולם הנה זה כמדת הצרה בבחינת ויחזור לתלמודו, גם אז נותר דבוק ואחוז בכל לשונו בתורה, ולא הרפה מלהגות בה בכל עת, לכן זכה שתורתו השתמרה בידו, ותארו נשאר סתום וחתום בתורה כ"איש תם ישב אהלים", זה היה מהותו ומציאותו. את המציאות הזאת, להתחבר עם התורה הקדושה בקשר בל ינתק, את היכלת לשים את עקר המגמה בחיים לשקידת התורה בכל מצב ובכל רפיון. למדנו מיצלב אבינו!

להתחבר עם התורה הקדושה בקשר בל ינתק
"ויעקב איש תם ישב אהלים" (כה, כז)
 כשהתורה חפצה להגדיר את מהותם של יעקב ועשו, ההגדרה היא: "ויהי עשו איש ידע ציד איש שדה ויעקב איש תם ישב אהלים".
 מה היא הוספת הלשון 'איש'? 'איש' פרושו שקל האישיות שלו היא כזאת!

אהבת התורה של רבי שמואל בירנבוים
כאשר הגיע הגאון רבי שמואל בירנבוים זצ"ל, ראש ישיבת 'מיר' בארה"ב, לבקור בארץ הקודש,

יעקב אבינו במהותו, היה "איש תם ישב אהלים". כל ימיו שקד באהלה של תורה, והיה קשור ואדוק בכל נפשו ומאודו לבית המדרש ולרוח האופפת אותו. את עקר אחיזתו הוא קבע בו, ושם מצא את שאהבה נפשו. אמנם גם הוא נזקק להשתמש בענייני

רבי שמואל היה היחיד שלא הרים את ראשו מהגמרא למרות הרעש וההמולה

רבי חיים מרדכי אוזבנד שליט"א, ראש ישיבת 'עטרת שלמה', ספר ספור מדהים נוסף אודות רבי שמואל פירנבוים:

כאשר נסע פעם רבי שמואל יחד עם קבוצת בחורים מ'ישיבת מיר', ויָרְדוּ מִהַאֲנִיָּה על אדמת ארצות הברית, הם עָבְרוּ סְמוּךְ לַמְּבִנָה עֵתִיק וְהִסְטוּרִי, שְׁמֵשֶׁה אֵלָיו תִּזְרִים רַבִּים מְכַל רַחְבֵי הָעוֹלָם, וְבִסְפָרֵי הַהִסְטוּרִיָּה יִשְׁנֶה הַתִּיחֶסוֹת לְעֵבֶר הַמֵּרְתֵק שְׁלוֹ, הַזְדַּרְזוּ הַבַּחֲוִרִים לְגַשֵּׁת וְלִרְאוֹת אֶת הַמְּבִנָה מִקְרֹב. רבי שמואל פירנבוים היה היחיד שלא הרים את ראשו מהגמרא, ולמרות הרעש וההמולה, ההתרגשות והסערה, הוא נותר שקוע עמקות בהיות דאבני ורְבָא, כִּאלֹו יָשׁוּב הוּא בְּמִקוּמוֹ בְּהִיכַל הַיְשִׁיבָה.

כְּשֶׁאֶחָד הַבַּחֲוִרִים נִגַּשׁ אֵלָיו, וְנִסָּה לְדַבֵּר עַל לְבוֹ שֵׁישׁ כִּי כִּי הַזְדַּמְנוֹת שֶׁל פֶּעַם בְּחַיִּים לִרְאוֹת אֶת הַבְּנִיָּן הַהִסְטוּרִי, הִשִּׁיב לוֹ רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשִׁנְיוֹת: "אֲדַרְבֶּה, לְדַבְרֶיךָ שׁוֹז הַזְדַּמְנוֹת שֶׁל פֶּעַם בְּחַיִּים, כִּי אִם אֲמַשֶּׁה לְלַמֵּד - תִּהְיֶה זֶה הַזְדַּמְנוֹת שֶׁל פֶּעַם בְּחַיִּים לְלַמֵּד בְּמִצַּב נְסִיּוֹן שְׁכֻחָה!..."

דְּמוּתוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמוּאֵל הִיא דְּגָמָא אוֹטוֹנְטִית שֶׁל 'יֹשֵׁב אֶהְלִים', שֵׁינֵק אֶת כָּל חַיּוֹתוֹ מִמְקוֹר הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה. כָּל מַחְמַדֵּי תֵבֵל הַתְּגַמְדוֹ אֲצִלוֹ לְעִמַּת הַתּוֹרָה!

נֶעֱתַר לְבַקְשָׁת תְּלַמִּידָיו, לְמַסֵּר שְׁעוֹר תּוֹרָנִי מְעַמִּיק כִּפְנֵי מֵאוֹת בְּנֵי תּוֹרָה, אֲבָרְכֵם וּבַחֲוִרֵי יְשִׁיבֹת.

אֶחָד הַנוֹכְחִים בְּשְׁעוֹר סֵפֶר לִי דָבַר נִפְלָא שְׁאַרַע בְּעִצּוּמוֹ שֶׁל הַשְּׁעוֹר וְהִרְשִׁים אֶת הַנוֹכְחִים:

רַבִּי שְׁמוּאֵל הַחַל אֶת הַשְּׁעוֹר עִם שְׂאֵלָה עֲצוּמָה שֶׁהִטִּיל לְחַלֵּל הָאוִיר. הַשְּׂאֵלָה עוֹרְרָה הַתְּעַנְיָנוֹת רַבָּה וְהַדְּיָנוֹת צְבוּרִית רַחֲבָה, וְהַרוּחוֹת הַחִלוּ לְהִתְלַהֵט. אֶחָד הַבַּחֲוִרִים קָם עַל רַגְלָיו וְהִשְׁמִיעַ תְּשׁוּבָה עַל הַשְּׂאֵלָה. אוֹלָם רַבִּי שְׁמוּאֵל לֹא קָבַל אֶת תְּשׁוּבָתוֹ, וְהִסְבִּיר מַדּוּעַ הַתְּשׁוּבָה אֵינָה מְסַפֶּקֶת אוֹתוֹ.

תוֹךְ כִּדֵּי הַדְּבָרִים הוּא פָּנָה לְצַבּוֹר וְאָמַר: "רַבּוֹתֵי! אֲנִי בְּאֵתִי מֵאֲמִרְקָה לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבִיל לְלַמֵּד תּוֹרָה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. אוֹיְרָה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מַחְפִּים. אֲנִי מִצְפֶּה שֶׁיַּעֲנֵנו לִי כִּי אֲמִרְקֶנָּה עַר תְּרוּץ!... [תְּשׁוּבָה בְּרוּחַ אֲמִרְקֵאִית]. הַתְּשׁוּבָה שֶׁנִּאֲמָרָה כִּי אִם אֲמָנָם טוֹבָה, הִיא בְּשִׁבִיל חוּץ לְאַרְץ, אִם בְּשִׁבִיל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אֲנִי מִצְפֶּה לְתְּשׁוּבָה טוֹבָה יוֹתֵר..."

הַבַּחֲוִר קָבַל אֶת הַדְּבָרִים, הִתְאַמֵּץ מְעַט, וְאָכַן הַבְּזִיק בְּמַחוֹ תְּרוּץ טוֹב מִקּוֹדְמוֹ. נֶעֱמַד שׁוֹב וְהִשְׁמִיעַ זֹאת בְּקוֹלוֹ בְּאֲזֵי רַבִּי שְׁמוּאֵל.

הַתְּשׁוּבָה אָכַן הִיְתָה טוֹבָה וּמְסַפֶּקֶת, וְרַבִּי שְׁמוּאֵל הַתְּקַשָּׁה לְהַסְתִּיר אֶת הַתְּרַגְּשׁוֹתָיו הַעֲצוּמָה. נִהְרָה נִשְׁפָּכָה עַל פָּנָיו, עֵינָיו בְּרָקוּ מֵאִשֶּׁר.

וְאוֹ, לְתַדְהַמַּת כָּלָם, הוּא בִקֵּשׁ מִהַבַּחֲוִר לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וְלִפְנֵי כָּל עִם וְעַדָּה חִבְּקוּ בְּשֵׁתֵי יָדָיו, וְנִשְׁקוּ עַל מִצְחוֹ בְּחֻזָּה...

הַמְּרָאָה הַמְּפִלָּא הָיָה הָעֵנִיק לְמִשְׁתַּתְּפִים שְׁעוֹר בְּאַהֲבַת תּוֹרָה!

מַדּוּעַ נִדְּדָה שְׁנָתוֹ שֶׁל הָרַב שֶׁהוּא זַ"ל בְּמִשְׁוֶה שְׁלוֹשָׁה שָׁבוּעוֹת?
הַסּוֹפֵר הַתּוֹרָנִי רַבִּי דָּוִד זְרִיצְקֵי זַ"ל, סֵפֶר פֶּעַם עֲבָדָה מְפַעֵמָה:

בְּזִמְנֵי שֶׁהַתְּגוֹרֵר מִרְן רֹאשׁ הַיְשִׁיבָה הַגְּרָא"מ שֶׁהוּא זַ"ל בְּשִׁכּוֹנַת 'פָּרַם' בִּירוּשָׁלַיִם, בְּמִשְׁוֶה תְּקוּפָה אֲרַכָּה הָיָה נִרְאָה הָרַב שֶׁהוּא מְשׁוּשׁ וּמְטָרְד בְּמִיחָד, וְאִם הִלֵּךְ עִם אוֹתָם בְּגָדִים מְבִלִּי לְהַחֲלִיפֵם. רַבִּי דָּוִד סָבַר לְתַמּוֹ

לומר, "ישנו שטיקל רמב"ם בהלכות ערכין שהיא מתקשה בהקנתו, ולכן הוא איננו ישר טוב פבר שלשה שבועות. לא מעגנן אותו דבר מלבד הקש"א. מה יכולה אני לעשות נגד זה? ... אדרבה, אולי תוכלו למצא עבורו תרוץ על הרמב"ם וכה ישוב לשגרה?!"...!

פלאי פלאים!

הנה פי כן, פח המשיכה של תלמידי חכמים לתורה היא פה עזה ועצומה, פאכן שואבת ממש, עד שאינם יכולים להתנתק ממנה בנקל. הם נשארים דבוקים ואחוזים בה ללא הרף, וממנה הם שואבים את חיותם! ('אוצרותיהם אמלא')

שמא הרבנית הצדקנית ע"ה אינה חשה בטוב, ולכן איננה מסגלת לתחזק את הבית כראוי.

בהיותו גר בשכנות עם הרב שה, נכנס באחד הימים לביתו, והתעגן אצל הרבנית בעדינות אם זקוקה היא לעזרה כל שהיא בנהול הבית, כשהוא מתבטא תוך כדי השיחה שהרב שה אינו נראה במיטבו לאחרונה.

כשהבינה הרבנית למה מכונים דבריו, השיבה בחינה: "דוד'ל זייט מיר געזונט! ... [דוד! שתהיה לי פריא...], וכי הנה חושב שהוא נראה כה משום שאינני חשה בטוב?! ברוך ה' אני פריאה ושלמה! ... "אגלה לך מדוע הוא נראה כה", המשיכה הרבנית

מעונינים להנציח את העלון הבא לזכות יקירכם?
צרו איתנו קשר במייל: zaida@kerenh.org.il

**רוצים את העלון אצלכם?
שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il וגשנו אליכם!**

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-1: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ד 95-659-804-5
התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים מלוס" ברחבי הארץ